

Advies m.b.t. archeologie Bestemmingsplan Botsestraat 14a, Leuth, Gemeente Groesbeek

J. E. van den Bosch
7 februari 2015

1. Inleiding

Het advies is opgesteld naar aanleiding van het voornemen tot een bestemmingsplanwijziging voor 'Plangebied Morgenbad', ter plaatse van de Botsestraat 14a te Leuth (Gemeente Groesbeek). De bedoeling is om het voormalige zwembad af te breken en om binnen het plangebied een appartementsgebouw (met 8 appartementen) en 17 woningen te realiseren. De oppervlakte van het plangebied (Kadastrale Gemeente Leuth, Sectie C, nr. 1663) bedraagt circa 0.9 hectare.

De plannen voor woningbouw zijn in strijd met de huidige bestemming (Sport) en met de voorgenomen bestemming in het in voorbereiding zijnde 'Bestemmingsplan Kern Leuth' (enkelbestemming Sport, dubbelbestemming Waarde - Archeologie 2; voorontwerp d.d. 27 januari 2015)¹.

Afbeelding 1. De ligging van het plangebied in Nederland (rode stip).

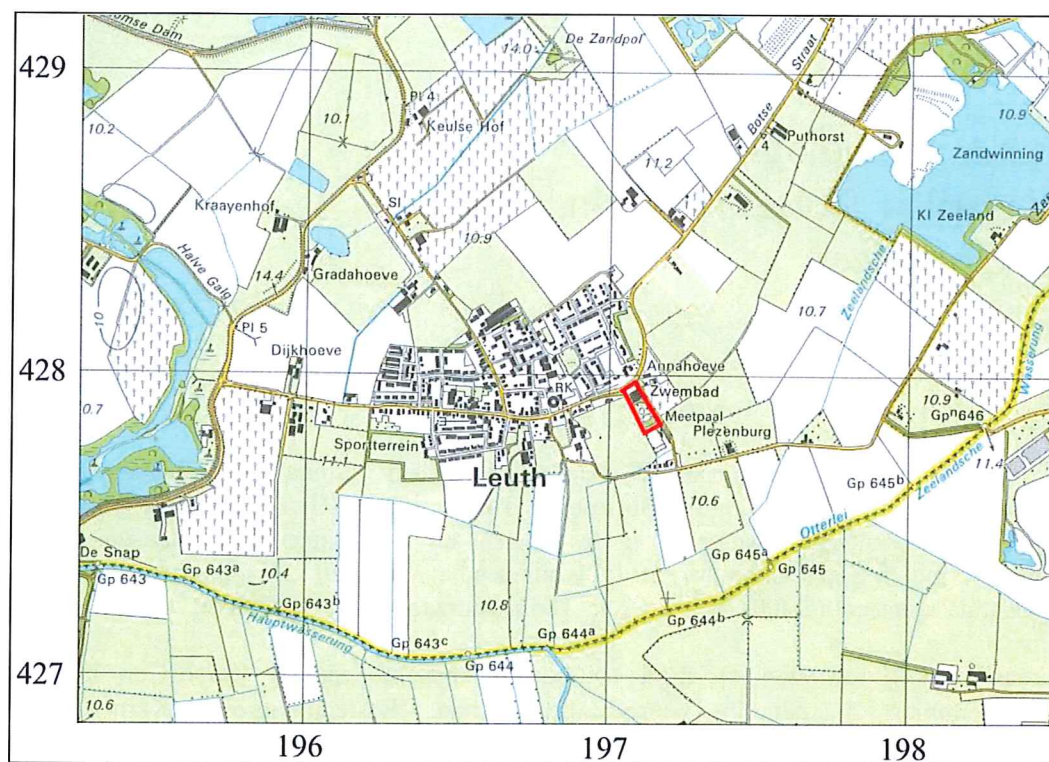
2. Archeologische beleidskaders en informatie

Op Kaartbijlage 2 van de Archeologische waarden- en verwachtingskaart van de Gemeente Ubbergen wordt ter plaatse van het plangebied een zone weergegeven met een hoge archeologische verwachting.² Tevens wordt op deze kaart ter plaatse van het plangebied en het omliggende gebied een 'Terrein van hoge archeologische waarde' weergegeven (dit betreft het in Archis2 geregistreerde AMK-terrein, Monument nr. 3.911).

¹ NL.IMRO.0241.BpKernLeuth-VOO1

² Keunen en Willemse, 2010

Voor een dergelijke zone geldt een archeologische onderzoeksverplichting wanneer daar bodemingrepen worden voorzien met een oppervlakte van meer dan 100 m² en een diepte van meer dan 0.3 meter beneden het maaiveld.³ Een dergelijke verplichting is ook opgenomen in het in voorbereiding zijnde 'Bestemmingsplan Kern Leuth'.⁴

Afbeelding 2. De ligging van het plangebied (rood omkaderd), geprojecteerd op de Topografische Kaart. Schaal 1: 25.000.

Op Kaartbijlage 1 van de Archeologische waarden- en verwachtingskaart van de Gemeente Ubbergen wordt ter plaatse van het zuidoostelijke deel van het plangebied een zone weergegeven met een hoog deel van een afgedekt (Pleistoceen) rivierterras. Dat dit hoogliggende terras hier ook daadwerkelijk aanwezig is, is geconstateerd bij het hier in 2008 en 2009 uitgevoerde archeologisch onderzoek.

In 2008 en 2009 is er door RAAP in het kader van het 'Plangebied Leuth Zuidoost' een Archeologisch Bureauonderzoek en een booronderzoek (IVO-Overig) uitgevoerd dat mede betrekking had op het onderhavige plangebied.⁵ Daarbij zijn in het huidige plangebied 6 boringen uitgevoerd (Boring nr. 12 t/m 17). Op basis van dit onderzoek is geconcludeerd dat ter plaatse van deze zone (Vindplaats 3) een archeologische vindplaats aanwezig was en dat ter plaatse van Boring nr. 13, 14 en 15 sprake was van dagzomende, Pleistocene rivierterrasafzettingen. Ten noorden van het zwembad werd, op een diepte van 0.7 - 1.5 meter beneden het maaiveld, een vondstlaag aangetroffen met houtskool, fosfaat, botmateriaal, verbrande leem en veel puin. Dit betreft hoogstwaarschijnlijk een nederzettingsterrein uit de Romeinse Tijd en/of mogelijk uit de Vroege Middeleeuwen. Ten zuiden van het zwembad werd, op een diepte van 0.3 meter beneden het maaiveld, een 0.1 - 0.3 meter dikke laag met archeologische indicatoren aangetroffen. In deze laag werden houtskool, verbrande leem en aardewerkfragmenten aangetroffen. Dit betrof resten uit de periode van de (Late) IJzertijd t/m de Late Middeleeuwen.

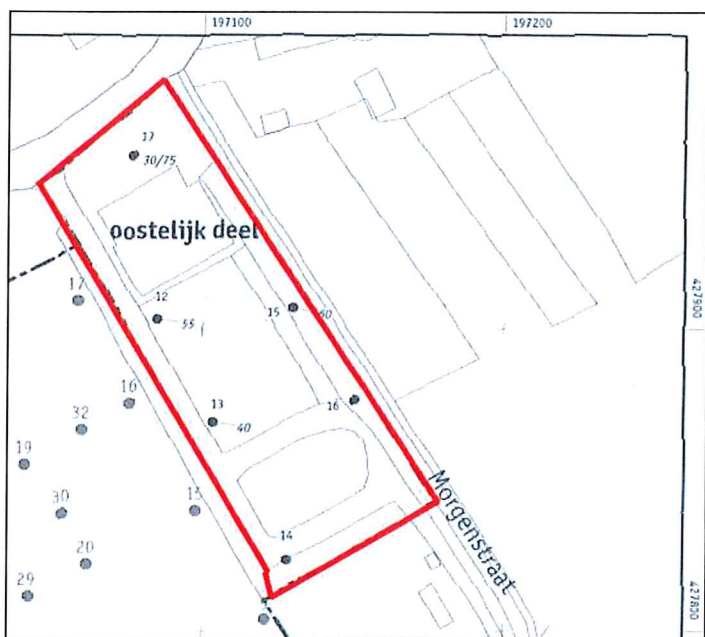
³ Gemeente Ubbergen: Erfgoedverordening Gemeente Ubbergen, 2010, artikel 1 en 16

⁴ dit op basis van artikel 17.2.1 en 17.3.1 van de 'Regels van het Bestemmingsplan Kern Leuth'

⁵ Flokstra, 2008

Op basis van dit onderzoek is door RAAP geadviseerd om voorafgaand aan nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen een archeologisch proefsleuvenonderzoek (IVO-P) te doen uitvoeren en/of om het terrein op te hogen.

Dit wanneer er sprake zou zijn van bodemverstoringen tot een diepte van meer dan 0.3 meter beneden het maaiveld (ten zuiden van het zwembad), of tot een diepte van meer dan 0.7 meter beneden het maaiveld (ten noorden van het zwembad). Tevens is geadviseerd om de ondergrondse sloopwerkzaamheden onder Archeologische Begeleiding te doen uitvoeren. Dit omdat niet duidelijk was tot welke diepte de bodem is verstoord bij de aanleg van het zwembad.

Afbeelding 3. De ligging van het plangebied (rood omkaderd), geprojecteerd op een uitsnede van de boorpuntenkaart van het in 2008 uitgevoerde booronderzoek (IVO-Overig). Bron: Flokstra, 2008. Schaal 1: 2.500.

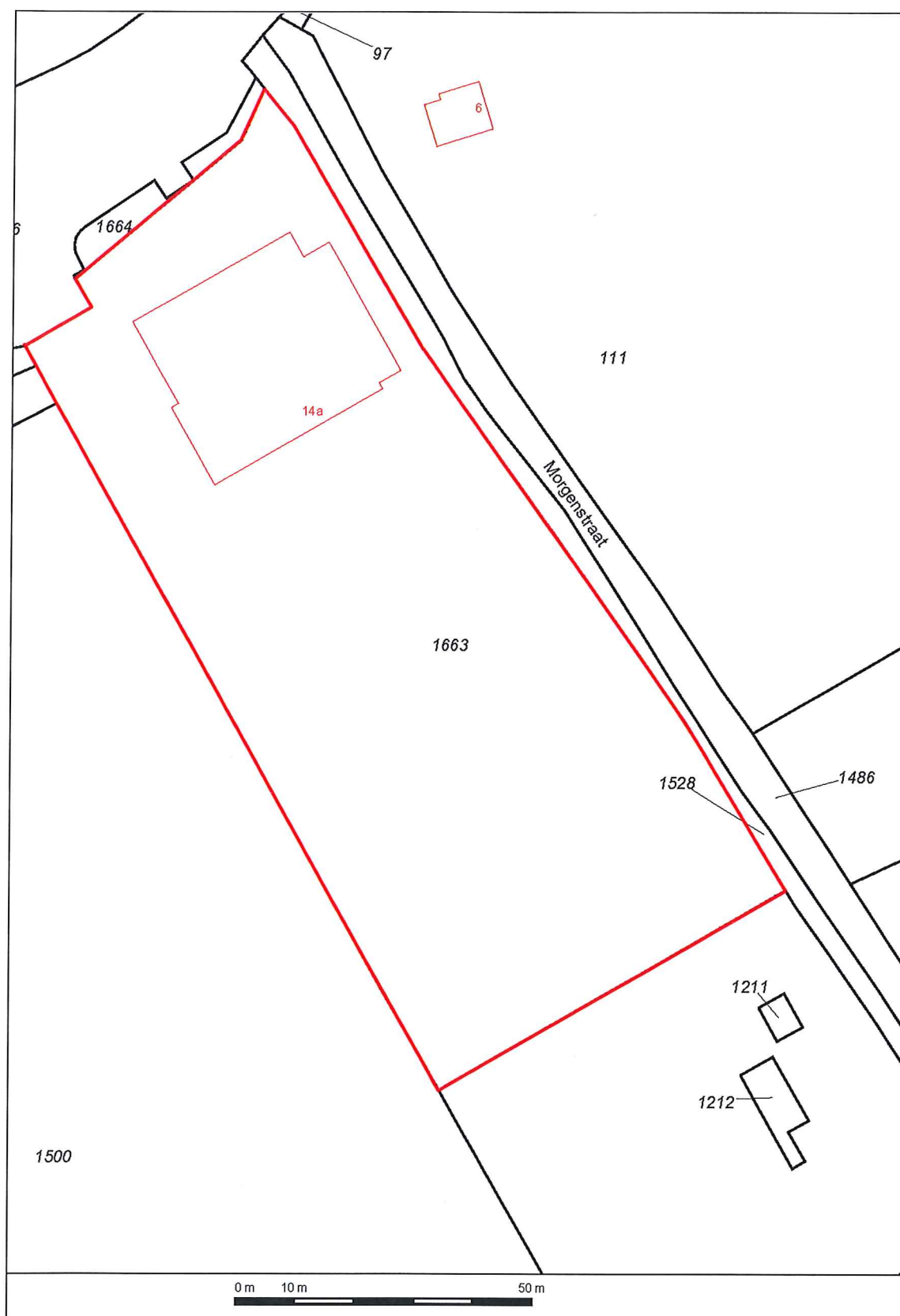
3. Archeologisch onderzoek in het kader van de planontwikkeling

In het kader van de voorgenomen planontwikkeling wordt gestreefd naar archeologievriendelijk bouwen. Daartoe zal, in lijn met het destijds uitgebrachte advies van RAAP, de bodem circa 1.0 meter worden opgehoogd. Daarmee wordt het risico op de aantasting van archeologische waarden zeer beperkt en is grotendeels het behoud in situ van de hier aanwezige archeologische waarden mogelijk. De door de gemeente gehanteerde norm voor een onderzoeksverplichting (verstoringen tot een diepte van meer dan 0.3 meter beneden het maaiveld) en de door RAAP geadviseerde maximale verstoringsdiepte van 0.3 meter beneden het maaiveld (ten zuiden van het zwembad) en 0.7 meter beneden het maaiveld (ten noorden van het zwembad), komen immers als gevolg van de voorgenomen ophoging op een diepte van 1.3 en 1.7 meter beneden het nieuwe maaiveldniveau te liggen.

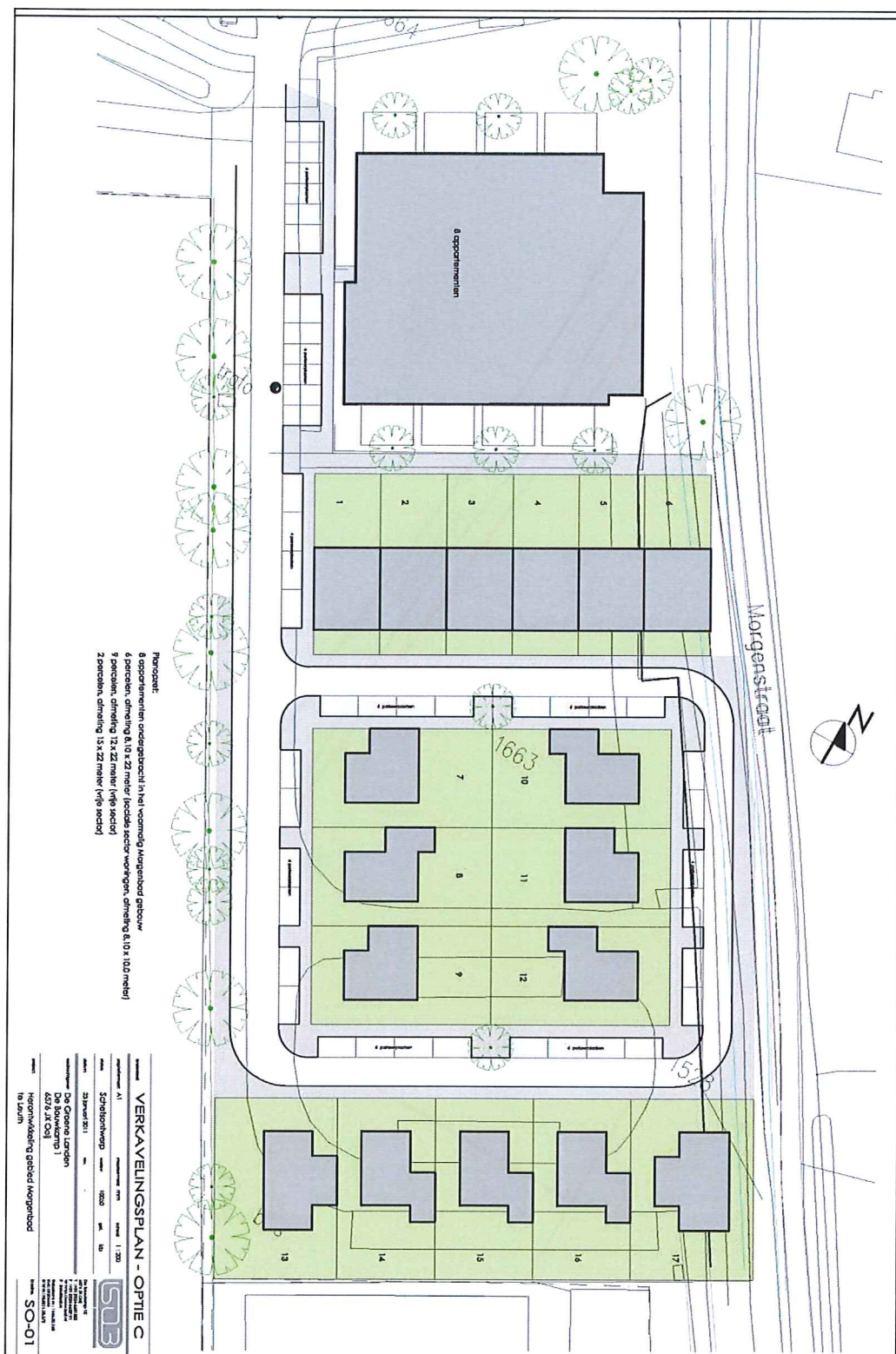
Naar verwachting zullen de archeologische vondslagen dan bij de planrealisatie alleen kunnen worden verstoord ter plaatse van de sleuven voor de kabels en leidingen (dit is nog de vraag; mogelijk zal de bodem van deze sleuven toch nog op een hoger niveau worden aangelegd) en bij de ondergrondse sloopwerkzaamheden ter plaatse van het zwembad. Er mag worden aangenomen dat ter plaatse van het diepste deel van het bad van het zwembad de hier mogelijk aanwezig geweest archeologische resten zullen zijn vergraven. Ter plaatse van de minder diep gefundeerde en uitgegraven delen van het zwembad zou (een deel van) de hier te verwachten vondstlaag uit de Romeinse Tijd en/of de Vroege Middeleeuwen nog aanwezig kunnen zijn.

Op basis van het voorgaande wordt dan ook geadviseerd om geen proefsleuvenonderzoek te doen uitvoeren. Daarbij zouden immers meer bodemverstoringen worden aangericht dan als gevolg van de voorgenomen wijze van nieuwbouw. In plaats daarvan wordt geadviseerd om de ondergrondse sloopwerkzaamheden ter plaatse van het zwembad onder Archeologische Begeleiding (protocol Opgraven) te doen uitvoeren. Hetzelfde geldt voor mogelijke andere bodemverstoringen beneden de voornoemde kritische niveaus, zoals wellicht toch bij de aanleg van de kabel- en leidingsleuven het geval zou kunnen zijn.

Deze aanpak zou op hoofdlijnen kunnen worden vastgelegd in het nieuwe bestemmingsplan, waarbij de concrete eisen nader kunnen worden uitgewerkt in het kader van de verlening van de Omgevingsvergunning, wanneer ook de definitieve bestektekeningen beschikbaar zijn.

Afbeelding 4. De ligging van het plangebied (rood omkaderd), geprojecteerd op een uitsnede van de Kadastrale Kaart, 2015. Schaal 1: 1.000.

Abbeelding 5. Verkleinde weergave van het schetsontwerp voor het verkavelingsplan en de nieuwbouw. Bron: De Groene Landen, 2011.

Literatuur

- De Groene Landen: Herontwikkeling gebied Morgenbad te Leuth. Verkavelingsplan - Optie C, Schetsontwerp; De Groene Landen, Ooij: 23 januari 2011
- Flokstra, L. M.: Plangebied Leuth Zuidoost Gemeente Ubbergen. Archeologisch vooronderzoek: een bureau- en inventariserend veldonderzoek. RAAP-rapport 2140; RAAP, Weesp: 2008
- Keunen, L. J. en N. W. Willemse: Archeologie, cultuurlandschap en monumenten in de gemeente Ubbergen. Geactualiseerde archeologische waarden en verwachtingskaart en cultuurhistorische waardenkaart. RAAP-rapport 2140; RAAP, Weesp: 2010
- Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE): Archeologisch Informatie Systeem (Archis2); Amersfoort: RCE, februari 2015

Geraadpleegde internetsites:

- <http://ahn.geodan.nl>
- <http://archis2.archis.nl>
- <http://watwaswaar.nl>
- <https://www.google.nl>

Bijlage 1 SOB Research: Gegevens

SOB RESEARCH

SOB Research
Instituut voor Archeologisch en Aardkundig Onderzoek B.V.

Bezoekadres Hoofdvestiging: Hofweg 13, Heinenoord
Bezoekadres Regio Oost: Voorsterweg 166, Empe

Postadres: Postbus 5060
3274 ZK Heinenoord

Telefoon: 0186 - 604432 Hoofdvestiging Heinenoord
0575 - 476439 Regio Oost

Fax: 0575 - 476139

E-mail: sobresearch@wxs.nl

Internet: www.sobresearch.nl

Directeur: Jhr. J. E. van den Bosch
Raad van Advies: J. van de Erve (Voorzitter)
Prof. dr. ir. J. T. Fokkema (Vicevoorzitter)
J. van Kerchove (Secretaris)

Rabobank Noord- en Oost-Achterhoek 3543.43.181

BIC RABONL2U

IBAN NL22 RABO 0354 3431 81

KvK Rotterdam 24346983

BTW nr. NL 8118.55.600.B01

